Št. 63. V Ljubljani, pondeljek dne 17. marca 1919. Leto III.

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 6, I. nadstr. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42·—, za pol leta K 21·—, za četrt leta K 10·50, za mesec K 3·50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserati: Enostopna petit vrstica 30 v; pogojen prostor K 1·—; razglasi in poslano vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije na list so poštnine prosto.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Ogoljufani.

Na ljubljanskem gradu vihra črna zastava, tretjina slovenske zemlje je izgubljena! Tako so odločili imperijalisti, zbrani na pariški konferenci.

Večje farse in lumparije, kakor je ta pariški mirovni posvet, svet še ni videl. Državniki, ki so skozi štiri in pol leta imeli polna usta pravice in odrešenja malih narodov, državniki, ki so se zgražali nad Brest-Litovskim mirom, ti državniki so mojstra Viljema v imperijalistični brutalnosti prekosili. Vse kar so govorili in obetali je laž in vsi, ki so jim verovali so ogoljufani.

Ogoljufani smo tudi mi Jugoslovani. Miljon Srbov je izkrvavelo na bojiščih in poginulo gladu doma, tisoč in tisoč Hrvatov in Slovencev je padalo v legijah in umiralo kot veleizdajalci na vešalah — za imperijalizem degenerirane romansko-anglosaške buržoazije.

Vsa ta prelita kri vpije do nebes po maščevanju. In maščevanje pride! Že piše zgodovina tem imperijalistično-kapitalističnim vladam, ki so zakrivile eno največih hudodelstev svetovne zgodovine, svoj menetekel!

Proletarijat evropskega zapada bo naš maščevalec! Tisto nasilje, ki ga čutimo mi na svoji koži, tlači tudi proletarijat Francije, Italije, Anglije in Amerike! In ni več daleč dan, ko bo krvavo zažarelo nebo tudi nad Rimom, Parizom in Londonom in ko nastopi svojo pot Pravica!

Prevrnili se bodo prestoli, zrušile vlade kapitalističnih držav in ljudje, ki danes dele krivico, bodo šli Viljemovo pot.

V revoluciji svetovnega proletarijata je rešitev narodov in dokler ta ne pride in ne vrže današnjih mogotcev, nam ne prineseta kri in meč Pravice in Odrešenja!

Bratje v zasužnjeni zemlji, bratje v domovini: verujte v revolucijo proletarijata in zmagali bodete!

Valutno vprašanje.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je sklicala na 13. marca zastopnike denarnih zavodov, trgovine, industrije in obrti iz cele Slovenije na posvetovanje o valutnem vprašanju. Udeležba je bila jako mnogobrojna. Prisotni so bili tudi zastopniki deželne vlade, na čelu jim deželni predsednik dr. Brejc, ter zastopnik trgovske in obrtniške komore v Zagrebu dr. Juraj Vrbanić. Razprave, ki jih je vodil zborniční predsednik Ivan Knez, so trajale dve in pol ure ter dovedle do popolnega soglasja udeležencev. Soglasno so se sklenile naslednje resolucije, ki se predlože odločilnim činiteljem:

1. Prepričani, da je ureditev našega valutarnega problema najnujnejše naše narodno-gospodarsko vprašanje, ki zadeva najvitalnejše interese celokupnega našega prebivalstva, ter z ozirom na to, da je žigosanje bankovcev Avstro-Ogrske banke na našem ozemlju tako primitivno izvedeno in tako brez vsake kautele zoper ponarejevanje, da obstoji nevarnost, da se iz drugih ozemelj utihotapijo ogromne množine takega papirnatega denarja, se izrekajo zbrani zastopniki za takojšnjo **izmenjavo žigosanih bankovcev z novim državnim denarjem.**

2. Istočasno protestirajo zoper lanciranje vesti in poskuse, **da bi se že sedaj po naredbenem potu brez** vsakega temelja in upravičenosti določila relacija izmenjave 1 za 2 in pol ali celo za 3, ter zahtevajo, **naj se novi državni denar zamenja v razmerju 1 : 1.**

3. Nov državni denar naj izključno cirkulira v celem ozemlju države SHS; prepove se naj vsaka kupčija z drugim denarjem, bodisi s franki, kronami, dinarji itd. in ustanove naj se takoj devizne centrale na sedežih pokrajinskih vlad, ki bodo edine smele kupovati in oddajati valute in devize.

4. Stremi naj se za tem, da se notranja vrednost našega denarja na svetovnem trgu viša z **omejevanjem uvoza,** zlasti **luksurijoznih predmetov,** in s **pospeševanjem izvoza,** daječ impuls pridobitnim domačim energijam k najkrepkejšemu delu, ker more edino naša gospodarska moč in zvišana produkcija ustanoviti ugodno razmerje nasproti tujemu denarju; v notranjosti pa konsolidirajmo naše uredbe, zlasti kar se tiče naše davčne politike.

5. Ker na našem ozemlju danes kroži nekaj nad 3 milijarde kron in ta obilica papirnatega denarja provzroča, četudi ne sama, draginjo in gospodarsko letargijo, priporočamo, naj se ob priliki zamenjave žigosanih kron z novim državnim denarjem en del žigosanih bankovcev pridrži kot **državno posojilo,** s čimer bi se na eni strani znižala inflacija, na drugi strani pa zasigurala poznejša oddaja premoženja pri posestnikih gotovine.

Vzporedno s tem naj se takoj vse potrebno ukrene, da se energično pobira **davek na vojne dobičke** in naj se sklene **oddaja premoženja,** ki naj v prvi vrsti zadene progresivno vse one, ki so si v vojski in vsled vojske pridobili velika imetja.

Zasledujejo naj se z največjo pozornostjo valutarne odredbe vseh držav, ki so nastale na ozemlju bivše Avstro-Ogrske monarhije in v kolikor se pokaže, da dosegajo svoj namen, naj se tudi uvedejo pri nas.

6. Z ozirom na dejstvo, da v avstrijskih ali ogrskih vojnih posojilih v naši državi naložen denar obsega po večjem delu pupilarni denar, ustanove in vloge pri majhnih domačih denarnih zavodih in bi anuliranje teh posojil imelo katastrofalne posledice, sedanja negotovost pa pospešuje tudi nedopustno zakotno trgovanje s temi efekti, predlagamo, naj se **popiše vse vojno posojilo** v našem ozemlju in se interesente pomiri glede usode tega posojila.

7. Dodatno je bilo še sklenjeno, naprositi vlado, naj da navodila naši komisiji pri Avstro-Ogrski banki v ta namen, da se **prepreči nadaljnje tiskanje bankovcev.**

Neorganizirani boji v Nemčiji.

Krvavi boji, ki se bijejo zdaj tu zdaj tam v raznih mestih v Nemčiji, imajo obliko neorganiziranih bojev. O teh neorganiziranih bojih piše »Arbeiter-Zeitung« z dne 8. marca t. l. približno takole:

Že več kot dva stoletja sem je bila Nemčija znana kot klasična dežela organizacije. Nemško delavstvo je bilo tako trdno in dobro organizirano kot nikjer na svetu. In kar si je proletarijat priboril tekom polovice zadnjega stoletja, si je priboril edinole potom organizacije. Danes se vrši nemška revolucija in delavsko gibanje v znaku popolne neorganiziranosti, kar je zanjo karakteristično. Vse delavske stranke brez razlike so izgubile moč vodstva cele mase. Večinski socialisti mislijo, da je večina ljudstva na njihovi strani; saj so pri volitvah dobili nad enajst milijonov glasov. Ali faktično večinski socialisti vendar niso bili in tudi niso v stanu preprečiti izgrede, ki se dogajajo po celi Nemčiji, posebno še v Berlinu. Tudi neodvisni socialisti faktično nimajo prav nobene vplivne moči na izbruhe bojev po raznih krajih. Generalna stavka v Berlinu je bila gotova sklenjena stvar, še predno so neodvisni socialisti mogli o njej sploh kaj vedeti. — V kolikor so bile velike stavke v zadnjih tednih sploh pod kakim vodstvom, so bile le pod vodstvom delavskih svetov. Nemški delavski sveti so tvorba čisto posebne vrste in se povsem razlikujejo od ruskih sovjetov. V sovjetih niso zastopani samo obrati, temveč tudi organizacije; »delavske poslanike« ne volijo le razne tovarne, ampak tudi stranke in stroke. Ruski sovjeti so bili vedno pod vodstvom kake stranke: v začetku pod vodstvom menjševikov in socialistov-revolucijonarjev, pozneje pa pod vodstvom boljševikov. Prevladujoči vpliv trdno centralizirane strankine organizacije boljševikov na sovjete raznih mest je zasigural edinstvenost in zmisel akcije vseh sovjetov po celi Rusiji ter s tem tudi njih obstoj. V nemških delavskih svetih pa stranke kot take sploh niso zastopane. Voditelji raznih strank niti prilike nimajo med delavskimi sveti delovati. Pač se prištevajo delavci v delavskih svetih k tej ali oni stranki, t. j. k večinskim, neodvisnim socialistom ali Špartakovcem, ali njih razmerje do strank je prav zelo rahlo. Večinski socialisti v delavskih svetih vodijo čisto drugačno politiko kot njihovi strankini pristaši v vladi in narodni skupščini, ozíroma v strankinem vodstvu in strokovnih organizacijah. Prav tako je z neodvisnimi socialisti. Na delavske svete vplivajo največ male lokalne skupine, tako n. pr. v Berlinu takozvani »revolucijonarni glavarji«. Vpliv teh »glavarjev« je omejen vsekakor le na gotov kraj. Na ta način torej manjka ona vez, ki bi vezala delavske svete različnih krajev in jim določala skupne cilje ter jih prevevala z enakim duhom. Med tem ko v Rusiji centralizirana strankina organizacija vodi vse sovjete in jim daje navodila, tega v Nemčiji ni in sploh biti ne more. To je tudi edini vzrok brezplanega revolucijonarnega gibanja na Nemškem. Proletarijat se po nepotrebnem kolje med sabo, delavstvo se razdvaja in medsebojno zasovražuje, kapitalisti pa preže na ugoden čas! Ta anarhija bo ponehala samo, če neha pogubonosen razkol med socialnimi demokrati, ki je edini povzročil, da je njihov vpliv na mase tako oslabljen, da niti ena niti druga struja ni v stanu voditi celega delavskega gibanja v Nemčiji. Ta usodepolni razkol je bil vzrok celi nesrečni anarhiji v nemški revoluciji.

Učimo se iz tega tudi pri nas in zavedajmo se, da bazira vsa moč v trdni organizaciji in da je tudi pri nas vprašanje ujedinjenja in skupnega dela cele naše jugoslovanske socialne demokracije eno najvažnejših vprašanj, ki ga je treba prejkoslej udejstviti, da ne zabredimo v težke krize, in da preprečimo možnosti, da se proletarec valja v krvi proletarca! Deljena moč in nobena moč! Le če se trdno združimo vsi proletarci, bomo z lahkoto premagali kapitalizem! Na delo za organizacije in ujedinjenje vseh raznih partij, ki so se med nami pojavile in druga drugo pobijajo!

Politični pregled.

— **Lvovu grozi pogin.** LDU. Berlin, 15. (DunKU.) »Vossische Zeitung« javlja iz vira, ki je v stiku z gorenješlezijskimi industrijskimi in trgovskimi krogi, da preti Lvovu skorajšnje uničenje. Černoviški kolodvor gori, število žrtev je jako veliko. Povsodi so ropi na dnevnem redu.

— **Nemčija bo oddala trgovsko brodovje.** LDU. Haag, 51. (ČTU.) Bruseljski poročevalec »Telegrafa« javlja, da so nemški delegatje sprejeli vse pogoje zaveznikov glede oddaje trgovskega brodovja.

— **Nemci in mirovna konferenca.** LDU. Berlin, 15. (ČTU.) Kakor doznava »B. Z. am Mittag«, niso nemški mirovni delegati dobili neomejenih pooblastil. Končnoveljavno odločitev si je državna vlada pridržala. Mirovno pogodbo bodo mogli podpisati šele na podlagi posebnega sklepa kabineta.

— **Trgovski stiki med Jugoslavijo in Francijo.** LDU. Pariz, 41. (DunKU.) Danes so osnovali v Beigradu francoski komercialni urad, da se ustanove trgovski in gospodarstveni stiki med Francijo in Jugoslavijo. Naloga tega urada bo tudi to, podajati Jugoslovanom vsa potrebna pojasnila glede francoskih izdelkov in lajšati promet s francosko trgovino.

— **Berlin pred zopetno splošno stavko.** LDU. Berlin, 14. Na cestah in v delavnicah v Berlinu širijo med delavstvom ponovno propagando za splošno stavko, ki naj bi se začela dne 20. t. m. V letakih in na govorih poudarjajo agitatorji, da se mora ta stavka razširiti na vso Nemčijo.

— **Razvitje industrije v Uralu.** LDU. Moskva, 14. Finančni minister sibirske vlade, je pred kratkim potoval po Uralu, da se prepriča o gospodarskem stanju te pokrajine. Kljub bližini boljševiške fronte se je gospodarsko blagostanje počasi jelo dvigati. Po vsem Uralu se je zopet začela razvijati industrija. Sibirska vlada je sklenila, pomagati industriji v Uralu s tem, da ji da na razpolago 52 milijonov rubljev.

— **Obravnava zoper Cottina se je pričela.** LDU. Pariz, 14. Danes se je pred drugim vojnim svetom pod predsedstvom polkovnika Hiverta pričela obravnava

zoper Emila Cottina, ki je dne 19. februarja oddal 9 strelov iz revolverja na francoskega ministrskega predsednika Clemenceauja.

— **Mir bo diktiran?** LDU. Pariz, 15. (ČTU.) Kakor poroča »Intransigeant«, je Francija sporočila nemški vladi, da smatra za neprimerno, če pošlje Nemčija 200 delegatov na mirovno konferenco. Nemški delegatje bodo prisostvovali samo razpravam o sredstvih za izvedbo predmirovnih klavzul, ne pa razpravam o klavzulah samih.

— **Japonci proti boljševikom?** LDU. Amsterdam, 14. (DunKU.) »Times« poročajo iz Tokija, da izgube Japoncev vsled boljševističnih napadov v Sibiriji silijo Japonce, začeti proti boljševikom vojaško akcijo, ki bo neodvisna od akcije aliirancev.

Dnevne vesti.

— **Protestni obhod.** Včeraj je ljubljansko prebivalstvo protestiralo proti krivični razsodbi antantnih državnikov zastran Trsta, Gorice in slovenskega Primorja. Protestni obhod se je pomikal po Kongresnem trgu, Bregu, po Starem trgu in Mestnem trgu preko Jubilejnega mostu, po Sv. Petra cesti, mimo »Uniona«, sodne palače na Dunajsko cesto, potem mimo pošte proti vladi, odkjer se je mirno razšlo. Množici sta govorila pesnik Fr. Albrecht in pisatelj g. Kozak, ki sta poudarjala, da od zahoda ne smemo pričakovati pravičnega miru, nego od izhoda. Na hišah vise črne zastave. Obhoda se je udeležila vlasti mladina. Demonstracija v podrobnostih je bila preveč plod naše domače meščanske »politične vzgoje«. Korekturo so napravili govorniki. Tudi stvar s Primorjem še ni gotova, ker se vrše šele pogajanja.

— **Reklama.** »Slovenski Narod« prinaša zadnje čase dopise, notice, vlasti iz Belgrada, ki diše po neokusni reklami. Žalibog: tudi dejstva, ki se porabljajo za reklamo, niso resnična. Tako ima n. pr. sobotni »Slovenski Narod« zopet »pismo iz Beograda«, v katerem piše v svrho reklame za JDS sledeče: »Glede prehrane slovenskega dela naše skupne kraljevine je intervéniral (slovenski zastopnik) dr. Triller, kateremu se je pridružil tudi g. Kristan, pri ministrstvu za prehrano in dosegla sta dovoljenje za nakup več sto vagonov moke in koruze, 10—20 vagonov masti in 2000 prašičev itd.« Dr. Triller je vse časti vreden mož in vedno pripravljen storiti, kar se le da za dobro stvar, ali tu gori navedena trditev je neresnična. Dr. Triller ni interveniral, ker ni bilo treba, ker sta naš sodrug Anton Kristan in slov. referent v ministrstvu prehrane, g. Janko Juvan (ki je zelo agilen ter skrben zastopnik Slovenije) pri ministru Petričiću uredila vse potrebno. Lepo ni od dopisnika »Slov. Naroda«, da poroča v svrho reklame netočno in celo neresnično. Nam se zdi za samo po sebi umevno, da vsak klub in vsak zastopnik v Narodnem predstavništvu stori, kar more. Da je n. pr. v zadevi 50% draginjske doklade interveniral tudi prof. P. Pestotnik, je prav in lepo — ali tudi drugi so interveniral, pa se niso s tem pobahali, ker so mnenja: kar more to mož je storiti dolžan. Oh, reklama in reklama...

— **»Kri ni voda«,** pravi prislovica in vendar, ako greš po Ljubljani in ogleduješ izložbe, kjer je nakupičeno vse polno dobrot in so tem dobrotam pripisane cene, kakršne zmore le vojni oderuh, ti pride na misel, da je kri vendarle voda. Ljudstvo je potrpežljivo stradalo pet let v dobri veri, da morajo ž njim trpeti tudi bogataši, ali da se morajo v razkošju vsaj omejiti, ker primanjkuje živil in drugih življenjskih potrebščin. Danes pa, ko vidi v izložbah nakupičene klobase, mast, pecivo, moko in razno drugo blago, a si s svojimi skromnimi dohodki ne tega ne onega ne more nabaviti, temveč sme le gledati in si delati skomine, pri tem pa umira gladu, si moramo reči, da je kri ljudstvu zvodenela. — Gospodje, ki ste nam pomogli do »svobodne« Jugoslavije, ali ne pomislite, da ob svobodi nihče ne more živeti? Ne pomislite, da so naše svobode deležni le oderuški bogatini, ki lahko uživajo vse razkošje, plačano s krvjo ubogega ljudstva, kateremu tudi še danes svobodno izsesavajo kri; nam proletarcem je svobodno le — stradanje. — Izpametujte se, gospodje, ki ste zasedli — ne po božji in ne po volji ljudstva — mehke sedeže, ter vodite z njih našo usodo; izpametujte se, da vas ne doseže za vašo brezbrižnost — ura pokore.

— **Društvo zasebnih uradnikov in uradnic** opozarja člane in članice, ki so vpisani v srbohrvaški tečaj, da se je pričelo s trgovsko korespondenco v cirilici, ter jih prosi, da pouk redno obskujejo.

— **Vsem državnim nastavljencem v pojasnilo.** Ker poedincom na vsa vprašanja ni mogoče sproti odgovarjati, naj služi v orientacijo sledeče: »Društvo državnih uslužbencev kraljevine SHS za slovensko ozemlje« ima pisarno v Ljubljani, Poljanska cesta štev. 31. Vse dopise je pošiljati samo na ta naslov, članarino pa edino le društvenemu blagajniku Ivanu Lavriču, pri okrajni davčni oblasti v Ljubljani. Društvo zastopa kot osrednje društvo načelo udruženja vseh poedinih državnih nastavljencev v strokovne organizacije, ki naj se kot take priklopijo naši organizaciji. Uslužbenci ene in iste stroke cele Slovenije naj tvorijo samo po eno strokovno društvo. Ne kaže tedaj ustanavljati društev iste stroke v Ljubljani, Celju, Mariboru itd. Odseke, ki naj so vezani le na eno strokovno organizacijo, pa vsaka organizacija v lastnem delokrogu lahko osnuje. Kdor tedaj še pripada kaki strokovni organizaciji, naj ne prijavlja posebej pristopa naši organizaciji, ker je po svojem strokovnem društvu že itak naš član. Vsak neorganiziran državni nastavljenec plača mesečno 50 vin., za organizirane pa plačuje članarino dotična strokovna organizcija. Zato je želeti, da se posamezne stroke čimpreje zedinijo in ustanove, v kolikor jih še niso, svoja društva. Ker je društvo v finančnih težkočah, je odbor sklenil, da plača vsaka organizacija, broječa do 50 članov, 10 K, od 50 do 100 členov 20 K, od 100—200 članov 40 K, od 200—300 členov 60 K, od 300—500 članov 80 K, od 500—800 članov 100 K, od 800—1000 članov 150 K. nad 1000 članov 200 K, vsak neorganiziranec pa po 2 K enkratne pristopnine. Provizorična pravila našega društva se vsem včlanjenim organizacijam dopošljejo, čim bodo dotiskana. Vsak član prejme tudi člansko izkaznico, kakor hitro pošlje članarino za četrt leta in enkratno pristopnino ter bo mogoče obdelati ves materijal za sestavo natančnega članskega katàstrà. Do tega časa prosimo potrpljenja. Odbor.

— **Seja umetniške komisije »Narodne galerije«** se vrši v torek, dne 18. t. m. ob pol petih popoldne v stanovanju R. Jakopiča, Turjaški trg 2., I. K seji se vabijo poleg članov umetniške komisije tudi člani odbora.

— **Prehodno-gospodarski urad v Ljubljani** bo imel tekom tega meseca na razpolago nekaj vagonov drva (največ bukovih) po 900 K za desettonski vagon franco namembna postaja. Prebivalstvo, katero na to blago reflektira, se pozivlja, da naznani svojo potrebščino ter namembno postajo do 25. t. m. na označeni urad. V prvi seji po imenovanem datumu upravne komisije prehodnogospodarskega urada se bode izvršila razdelitev, pri kateri se bodo v prvi vrsti upoštevali najpotrebneji sloji prebivalstva.

— **Postopanje napram odpuščenim slovenskim javnim uslužbencem na Koroškem.** Januarja je bilo na Koroškem odpuščenih več slovenskih javnih uslužbencev, katerim se je decembra izplačala plača vnaprej za tri mesece. Sedaj zahteva deželna vlada v Celovcu, da se za februar in marec izplačane plače zopet vrnejo. Deželna vlada je odredila, da se v danih slučajih temu primerno postopa napram odpuščenim uslužbencem nemške narodnosti v Sloveniji.

— **Preizkušnja in revizija parnih kotlov v Sloveniji.** Deželna vlada je poverila začasno in do preklica službeno mesto za preizkušanje in revizijo parnih kotlov v Sloveniji ter za izpraševanje kurjačev in strojnikov ing. Michorja.

— **Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani.** Ing. Vladimirju Remcu je deželna vlada začasno poverila vodstvo urada za pospeševnje obrti, dokler se definitivno ne nastavi na tem zavodu ravnatelja.

— **Uradni prostori za javne zavode.** Na predlog poverjenika za javna dela je deželna vlada sklenila nástopne premestitve javnih uradov v druge prostore: 1. vnovčevalnica za živino in mast se preseli v sobo sedanjega stavbnega oddelka pri deželni vladi; 2. stavbeni oddelek se preseli iz palače deželné vladé v hišo Turjaški trg štev. 1; 3. prehodni gospodarski urad in eventualno osrednji montanistični urad se preseli iz Zatiškega dvorca v hišo štev. 5 na Turjaškem trgu; 4. nadzorništvo deželnih nakład se preseli iz hiše štev. 1 Turjaški trg v Zatiški dvorec; 5. veterinarski oddelek naj se izseli iz palače deželne vlade, ako mogoče v hišo štev. 1 ali štev. 5 na Turjaškm trgu. Poskrbeti je tudi, da se izseli komisija za agrarske operacije iz hiše Turjaški trg štev. 3 (lontovž).

— **Za vojne slepce.** Kuratorij Kranjske hranilnice je dal svoj asil na razpolago slovenskim slepcem. Trenutno stanujejo v asilu železničarji Ponudbo je deželna vlada sprejela. Železničarje se naseli drugod.

— **V aprovizacijskih komisijah po deželi** bodo odslej zastopane vse tri stranke. Tako je sklenila deželna vlada v seji dne 12. marca.

— **Pokojnine premogarjev in vdov v Zagorju.** Deželna vlada je ukrenila vse potrebno, da se zvišajo pokojnine bivším premogarjem in vdovam.

— **Premogokop v Lješah pri Guštanju na Koroškem** je postavljen pod državno nadzorstvo. Vsled neznosnih mezdnih in zdravstvenih razmer je namreč tamošnje delavstvo stopilo v stavko. Lastnik je grof Henkell-Donnersmarka, ki je z vso silo pritiskal na delavstvo ter ga črpal do skrajnosti. Ta buržua je eden najbogatejših nemških grofov; umevno, da je potem tudi največji častitelj zlatega teleta. Kaj je takemu birokratu mar sreča delovnega ljudstva, on gleda le na to, da si napolni svoj vamp in nasiti svoj pohlep.

— **Vlak za vračajoče se čehoslovaške rodbine.** Rodbine, katere se mislijo vrniti v čehoslovaško republiko, naj naznanijo število rodbinskih članov in težo prtljage, katero nameravajo vzeti seboj, v svrho določitve direktnih vlakov do Češke. Priglasi se sprejemajo pismeno pri uradu voj. pinomocnika Č. S. R. v Ljubljani, Stritarjeva ulica štev. 3.

— **1200 Slovencev v Kočevju.** Po poročilu, došlem poverjeniku za pravosodje, se je ugotovilo potom neuradne štetve v mestu Kočevje 1200 Slovencev, katerim stoji nasproti samo nekoliko večje število Nemcev. Sklenejo se potrebni koraki v osveženje občinskega odbora potom kooptiranja primernega števila Slovencev.

— **Če štrajkajo bančni uradniki . . .** Vsled štrajka bančnih uradnikov v Zagrebu je morala borza ustaviti delovanje. Začelo pa je tudi zelo primanjkovati drobiža in francosko vojaštvo je po vseh javnih lokalih moralo iskati drobiž, da so mogli izplačati mezde vojakom.

— **Železniška zveza z Dunajem.** Od sobote naprej vozi vlak štev. 32, ki dospe iz Ljubljane v Gradec ob 11. uri 2 minuti ponoči, ob 8. uri zjutraj proti Dunaju. Na Dunaj (južni kolodvor) dospe ob 3. uri 35 minut popoldne.

Dopisi.

Celjsko zanimivosti. Mi nekdanji »lojalni« avstrijski patrijotje smo bili vajeni, da so različni dobavitelji in vojni dobičkarji vabili merodajne gospode od raznih oblasti k sebi na posete, pojedine in kakor se sploh take reči z dobrim namenom imenujejo. Šlo se pri tem v najzadnjem slučaju gotovo ni samo za dobaviteljev dobiček; mislimo si pač, mož je že vedel, zakaj je koga povabil na večerjo itd. To je bilo v ranjki Avstriji, ko smo smeli dobri državljani take stvari samo z enim očesom gledati. Dne 11. t. m. pa je v svobodni, demokratični Jugoslaviji povabil neki bivši avstrijski vojni liferant, recimo da je to gospod Ivo Čater, graščak v Bežigradu pri Celju, k sebi na večerjo merodajne gospode iz celjskega mestnega urada in okrajnega glavarstva, kakor je bil mož pač najbrž oziroma sigurno vajen iz prejšnjih časov. Ali se zopet povračajo ti časi ali kaj? G. Čater pač vabi k sebi te gospode, ker jih sigurno potrebuje za svoje kupčije. Ali ta krvoses še nima dosti »zasluženih« stotisočev in rabi še več? Na vsak način bo treba početju tega vojnega dobičkarja posvetiti čim večjo pozornost. Razumeti je njegovo početje še lažje, ako vemo, da se je med povabljenimi nahajal tudi finančni tajnik g. Sedlar! — Vprašanje: Zakaj se lahko ravnatelj S. vozi med uradnimi urami s svojim konjem na izlet? Odgovor: Ker se njemu ni treba brigati za plačo, ki jo dobiva tudi brez dela, ne skrbi ga tudi delo, ki ga opravljajo le drugi. Čudno pri tem je tudi to, da ti drugi nimajo ne konja, ne prostega časa med uradnimi urami, ampak se kujajo. Hm, hm, kaj če bi se spuntali, kdo neki bi potem delal!

Celovec. (Še nekaj o Mohorjevi družbi.) Zadnji čas je, da posvetimo z lučjo v to podjetje. Če smo ga doslej gledali mirno, čeravno bi bili že marsikdaj radi izpregovorili pošteno besedo, je bil pač vzrok, ker smo imeli do njega še neko staro spoštovanje zaradi zaslug, ki si jih je družba nekdaj pridobila. Od smrti prof. Apiha družba vidno peša, ne na zunaj, pač pa na znotraj. Pravijo, da riba smrdi pri glavi. Tako je tudi tukaj. Ves odbor spada že davno kam drugam, a ne na tako važno mesto, kot je družba sv. Mohorja. In to iz več vzrokov. Prvič so možje deloma prestari (Vidovic, Hutter), ki se nikakor niso mogli oživeti v novo dobo; drugi, mlajši pa so nevedneži, ki tudi niso niti oddaleč vohali, kaj slovenski kmet in delavec rabita v svoj pouk. Drugič pa smatra ves odbor svoja mesta za korito. To je razvidno iz tega, ker so izdajali redno samo molitvenike, ki jih je preplankal iz nemščine družbeni tajnik msgr. Podgorc, ki še pravilno slovenski ne zna. Da so zamogli njegove in druge molitvenike družbenikom vrivati, so bili primorani vračati dobre gospodarske in teposlovne spise. Potem pa so se izgovarjali po »listnicah uredništva«, da ljudstvo zahteva molitvenike in druge nabožne knjige! To počenjanje družbenega odbora je naravnost demagogija, če se pomisli, koliko dobrega, kulturno koristnega bi bila lahko družba storila za slovenski narod v svojih 70 letih obstoja! Da je družba sedaj čisto navadno korito za odbornike in »gospode«, ki so bili v Celovcu, znači že to, če povemo, da korigira družbene knjige okoli dvanajst korektorjev, namreč ves odbor in še vsak kaplan, ki ima v Celovcu ali okolici svoj sedež. Da to delo ni zastonj, je samo ob sebi umevno. Največji kuriozum družbenega odbora pa je sedanji ravnatelj, nunski špiritual Zeichen. O tem se čisto mirno lahko reče, da je kakor »kmet na konju«. Takoj, ko je ta gospod dobil v odboru oziroma družbi odločilnejšo besedo, so se začele družbene razmere vidno slabšati. Če ni še kdo videl svetopisemskega farizeja, naj pogleda njega! Če prvič ž njim občuješ, dobiš vtis, da ni boljšega človeka na svetu; ali bog varuj imeti kako razmerje ž njim! Gospodarsko se ne razume na podjetje prav nič, o tehničnem poslovanju tiskarne in knjigoveznice pa toliko kot zajec na boben. A vendar ima tudi v tem odločilno besedo. Celo strojem predpisuje, koliko tisoč pol morajo v eni uri natiskati. Sicer pa je zelo nezaupen napram delavstvu. Ima navado, da delavce »presenetí«. Enkrat pride v tiskarno in knjigoveznico ob 7. uri, dru-

gič točno ob 12., da vidi, če se delavci ne spozabijo in se domislijo prerano na prazen želodec itd., tako kakor kak ogleduh. Čudež je, da še sploh dobi delavce in da se ne skujajo! In plače? Odborniki dobijo za svoje korektnre gotovo precej. Zaradi tega se mora pa »špirati« pri delavstvu. Lani je v knjigoveznici g. Terčka imelo eno dekle (K.) dvanajst kron na teden! Vlagateljice ne bodo imele črez 26 kron in hlapci tudi ne. Kar je tehničnega delavstva, pa stoji ravnatelj na stališču, da rajši zapre »svojo« tiskarno (gospod namreč že govori, »moja« tiskarna, »moja« knjigoveznica, »moja« drva...), kakor da bi zvišal komu plačo. Še čudež, da se tarifu ukloni. Če bi ne imeli splošnega tarifa, bi se morali zadovoljiti s samim »božjim lonom«, kakor je ob neki priliki g. predsednik Vidovic rekel delavcem, da naj delajo tudi nekaj za »božji lon«, če se jim zdi, da so preslabo plačani. In nek hudomušnež je rekel, da hoče imeti znižanje božjega in zvišanje posvetnega »lona«. — Ko so živeli še stari gospodje: Janežič, Aplh, Sket itd., se je ustanovil »penzijski fond«, iz katerega naj bi delavci na stara leta onemoglosti dobivali pokojnino. Prvi, ki je tega fonda deležen, je stavec T., ki dobiva za svoje črez — štirideset letno delo v tiskarni na teden osemnajst kron — penzijona ali miloščine? Druga, ki bi prišla v poštev, je neka vlagateljica, ki si je pri svojem 25letnem vlaganju mučila noge, da skoraj ne more hoditi. To ženo je ta famozni »ravnatelj« Zeichen odpravil z enkratno odkupnino 200 kron. All ni to norčevanje, Vi, učitelj krščanske pravičnosti? Kje pa si more delavka prištediti, in četudi v petindvajsetih letih, toliko, da bi lahko od tega živela na stara leta? Prva leta je dobivala plače po osem kron. Potem nekaj let po 14 kron, nazadnje je imela mogoče kakih 20 ali kvečjemu 24 K. Pa ne na dan, ampak na teden! Tretji slučaj pa je gosp. Errat. Tega so kratkomalo odpravili brez vsega. Seveda zasučejo celo reč prav po farizejsko, češ, saj je šel sam, sam je odpovedal, torej mi nič ne moremo za to. — Vidiš, slovensko ljudstvo, kako »plodonosno« se je ves čas, posebno pa zadnja leta, tvoj denar vlagal v ta »kulturni« zavod! Pomisli samo še to: Koliko »blagoslova« so ti mogli zasigurati vsi nešteti molitveniki, ko so delavci ob takih oderuških plačah pri njih tiskanju izrekli marsikatero debelo kletvico... Družba pa si je napravila milijone in so je nekateri lahko dobro živeli! In še živijo! In vi poverjeniki, ki delate za »božji lon«. Vsak jud je dal toliko in toliko procentov provizije od nabrane vsote, ali ste Vi kaj dobili? Dvomimo. In ti slovenska inteligenca, ki ti primanjkuje toliko in toliko znanstvenih knjig, kje si bila ves čas! Ali, še misliš dalje igrati vlogo neudeleženca tega velikega narodnega zavoda? Mislimo, da je sedaj, ko imamo Jugoslavijo, skrajni čas, da se ta družba korenito preosnuje, da bo imel ves narod dobiček od nje, ker ji je ves narod nosil goldinarje! —or.

Shodi.

Sodrugi in sodružice Ljubljane in okolice! V sredo, dne 19. marca (praznik) točno ob 9. uri dopoldne se bo vršila v bivši Mahrovi hiši, I. nadstropje (društveni lokal)

krajevna strankina konferenca

s sledečim dnevnim redom: 1. Majsko slavje v Ljubljani. 2. Raznoterosti. — Na konferenco so vabljeni vsi člani politične organizacije, izobraževalnega društva »Svobode« in strokovnih organizacij.

Tržič. Vabilo na redno zborovanje pol. krajevne organizacije v Tržiču, ki se bo vršilo dne 25. marca ob 3. popoldne pri Pelarju. Dnevni red: Poročilo predsedstva; tajniško poročilo; blagajniško poročilo; volitev odbora in slučajnosti. Na obilno udeležbo vabi odbor.

Krajevna politična organizacija za Ljubljano ima v Mahrovi hiši, I. nadstropje, desno, svojo pisarno. Uradne ure vsak dan od 6. do 7. ure zvečer.

Seja centralnega odbora splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo se vrši v torek, dne 18. t. m. ob 7. uri zvečer. Predsednik.

Iz stranke.

Seja izvrševalnega odbora jutri ob 8. uri zvečer v upravi „Napreja“.

Vestnik „Svobode“.

Sodrugi, v torek, dne 18. t. m. je pevska vaja ob pol 8. zvečer v Selenburgovi ulici 6, II. nadstr.

V sredo, dne 19. t. m. se bo vršil shod v Sovnici ob 8. uri zjutraj. Poroča sodrug Kocmur.

Umetnost in književnost.

Repertoar Narodnega gledališča. Dramsko gledališče. V pondeljek, dne 17. t. m. zvečer ob pol 8. abonentska predstava »Tiha sreča« izven abonementa. — V torek, dne 18. t. m. ostane gledališče zaprto. — V sredo, dne 19. t. m. obp ol 8. zvečer »Revolucijska svatba« izven abonementa. — V četrtek, dne 20. t. m. ob pol 8. zvečer »Strahovi« za abonement »B«. — Operno gledališče. V pondeljek, dne 17. t. m. ostane gledališče zaprto. — V torek, dne 18. t. m. »Boheme« za abonement »C« ob pol 8. zvečer. — V sredo, dne 19. t. m. ob pol 8. zvečer »Slovaška princeska« za abonement »B«. — V četrtek, dne 20. t. m. ob pol 8. zvečer »Manon« za abonement »A«.

Pozor p. n. abonenti! Pisarna Narodnega gledališča opozarja še enkrat vse p. n. abonente, ki so vplačali le polletni abonma, a nameravajo tudi za drugo polovico sezije obdržati svoje sedeže, da naj se zglase takoj v pisarni (soba štev. 6), ker se sicer na nje ne more več ozirati in se sedeži dajo v prodajo.

Občni zbor »Socijalne Matice« se je vršil pretečeni četrtek v društvenih prostorih. Predsedovala je sodružica Štebijeva, zapisnikar je bil sodr. dr. Lemež. Iz blagajniškega poročila posnemamo, da je zadruga imela v pretečenem letu 24.876 K 91 vin. dohodkov in 24.636 K 87 vin. izdatkov. Čisti dobiček za leto 1918. znaša torej 171 K. Deležev je bilo 65 z akcijskim kapitalom 7080 K. Zadruga ima 3000 K naloženih v Mestni hranilnici ljubljanski, 196 K 19 vin. pa v poštni hranilnici. Odboru se je na predlog revizorjev podelil absolutorij. — Zadruga izdaja lastno glasilo »Demokracija« in je v preteklem letu izdala tri publikacije. — Ker je upravni odbor podal demisijo, je bilo treba izvoliti nov odbor in se je sklenilo, da se zviša število odbornikov od 5 na 9. Izvoljeni so bili sledeči: sodr. Golouh, predsednik; sodr. dr. Lemež, podpredsednik; sodr. Erjavc, tajnik; sodružica Mara Lemeževa, blagajničarka; odborniki ss.: Bernot, Čelešnik, Flere, Pleško in Svetek. V nadzorstvo pa sta bila izvoljena sodruga Kratnik in Tome. Pri raznoterostih so se razmotrivala razna vprašanja, tičoča se honorarja za sodelovanje pri publikacijah, določitve uradništva in uradnih ur, načrtov glede nakupa oziroma ustanovitve lastne tiskarne in knjigarne ter agitacijskih sredstev. Po izčrpanju dnevnega reda je sodružica Štebijeva zaključila občni zbor s pozivom na agilnejšo agitacijo članov in večje zanimanje za »Socijalno Matico«.

Zadnje vesti.

Svečana seja narodnega predstavništva.

LDU. Belgrad, 16. (JDU.) Današnja svečana seja narodnega predstavništva je bila napovedana na 10. uro dopoldne. Že mnogo pred začetkom se je zbrala kljub dežju pred poslopjem narodnega predstavništva in pred stanovanjem regenta Aleksandra ogromna množica meščanov, ki je nestrpno pričakovala regentovega prihoda. Malo pred 10. uro dopoldne je prikorakal 2. pešpolk z oddelkom mitraljez in vojno godbo. Postavil je špalir od regentovega stanovanja do starega dvorca, v katerem zboruje narodno predstavništvo. Na obeh koncih špalirja je bila postavljena po ena vojaška godba. Sejo narodnega predstavništva je otvoril predsednik dr. Draža Pavlovič ob 10. uri in jo prekinil, ko se je približal regent. V vladnih klopeh so bili navzoči vsi ministri razen ministrskega predsednika, ki je došel v regentovem spremstvu. V diplomatski loži so sedeli akreditirani poslaniki prijateljskih držav in šefi podpornih misij. Galerije so bile prenapolnjene z občinstvom. Razgovori navzočih so se vrtili samo okrog dveh točk, o prestolnem govoru in nepovoljnih vesteh o pariški konferenci. Ob 10. uri 25 minut sta se podala regent in predsednik vlade Stojan Protič na pot v narodno predstavništvo. Ko je stopil regent na ulico, ga je pozdravil narod z navdušenimi vzkliki in ovacijami, ki so se nadaljevale ves čas do vhoda v stari dvorec. Pred regentovim vozom in za njim je jezdilo po poi eskadrona kraljeve garde. Godbi sta svirali srbsko, hrvatsko in slovensko himno. Pri vhodu v narodno predstavništvo je pričakovalo regenta predsedništvo zbornice ter ga peljalo v dvorano. Vsa dvorana z ložami in galerijami vred je regenta pri vhodu burno pozdravila. Predsednik dr. Draža Pavlovič ga je povabil na njegovo mesto pod slavnostnim baldahinom, okrašenim s sliko kralja Petra in z novim državnim grbom. Za pozdrave se je zahvaljeval regent prijazno s pokloni in mahljaji rok. Ko so se ovacije malo polegle, je regent vstal in med napeto pozornostjo otvoril v imenu kralja Petra I., kralja vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, sejo narodnega predstavništva s prestolnim govorom, ki ga je poslušala vsa zbornica stoje. Topli neposredni ton regentovega govora je vplival na vse navzoče izredno prijetno in domače. Ko je prestolonaslednik končal, se navdušenje in odobravanje kar ni hotelo poleči. Regent je zapustil nato v spremstu ministrskega predsednika narodno predstavništvo in se vrnil v svoje stanovanje. Občinstvo je kljub dežju vztrajalo na ulici in mu prirejalo vnovič prisrčne ovacije. Godbi sta sedaj zaigrali vse tri himne. Ob 10. uri 50 minut je zaključil predsednik dr. Draža Pavlovič svečano sejo. Vojaštvo, ki je tvorilo špalir, je nato defiliralo pred regentom in ministrskim predsednikom.

LDU. Belgrad, 16. (JDU.) Prihodnja redna seja narodnega predstavništva je sklicana za jutri ob pol 10. dopoldne. Na dnevnem redu je volitev v razne sekcije in odbore ter nadaljevanje verifikacijske debate.

Demonstracije proti Parizu.

LDU. Zagreb, 15. Danes zvečer se je po mestu razširila vest, da je že padla odločitev v jugoslovansko-italijanskem sporu in da smo izgubili vse po Italijanih zasedeno ozemlje razen Dalmacije. Prebivalstva se je polastilo zaradi tega veliko razburjenje. Po ulicah so se jele zbirati skupine, ki so živahno razpravljale o položaju. Sčasoma se je zbrala na glavnih ulicah, zlasti na Ilici več tisoč ljudi broječa množica, ki je manifestirala po mestu za popolno narodno ujedinjenje in demonstrirala proti Italiji in pariški odločitvi.

Povelje donavski paroplovni družbi.

LDU. Budimpešta, 16. (ČTU.) Budimpeštanski listi priobčujejo danes povelje generalštabnega šefa Trowbridgea. Donavski paroplovni družbi ter Ogrski rečni in jezerski plovni družbi, ki se med drugim glasi: »V zmislu vojaške konvencije z Ogrsko ter v zmislu oblasti, ki mi jo je dal poveljnik zavezniških armad, ukazujem: 1. da se vsa podonavska plovba med Bratislavo in Brajlo stavi pod gospostvo čehoslovaške vlade in da po Donavi brez izrecnega dovoljenja čehoslovaške vlade ne sme voziti nobena ladja; 2. ukazujem, da morata obe družbi, če to zahteva čehoslovaška republika, izročiti ves plovbeni materijal, delavnice in ladjedelnice. Kot minimum enot, ki se morajo čehoslovaški republiki izročiti, se ugotavlja: 16 remorkerjev, 400 vlačilnih ladij in vsi osebni parobrodi. 3. Ves ta materijal mora odploviti v Bratislavo in se tam preiskati. Glasom te odredbe se morajo vsa izkrčevališča takoj pripraviti in ohraniti v dobrem stanju. Kar se tiče osobja, si pridržuje čehoslovaška vlada pravico, ukreniti vse potrebno.

Strah pred boljševizmom.

LDU. Berlin, 15. (DunKU.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Haaga: Angleške vladne kroge mučijo skrbi, da bi se moglo boljševiško gibanje razširiti iz Rusije v rodovitne tropične okraje Indije in morda še dalje. Ureditev ruskega problema nameravajo poizkusiti aliiranci na ta način, da pošljejo oficijelno misijo v Varšavo, ki naj tam dožene, na kak način bi se prišlo do kompromisa. Aliiranci bi bili pripravljeni, Ljeninovo vlado pod gotovimi predpogoji pripoznati in gospodarsko podpirati, ako se zaveže ruska vlada svoje rovarsko delovanje v njihovih državah opustiti. Ker dozdevno Ljenin sam išče izhoda iz ruske zagate, je mogoče, da pride med entento in boljševiki v doglednem času do nekega načina premirja.

Cottin obsojen na smrt.

LDU. Pariz, 15. (DunKU.) »Agence Havas« poroča: Vojni svet je obsodil Cottina, ki je napadel Clemenceauja, na smrt.

Nemčija izroči 100 ladij.

LDU. Pariz, 16. (DunKU.) Reuterjev urad poroča: Admiral Wemyss se je z Bruslja vrnil v Pariz in poročal, da bo Nemčija izročila približno 100 ladij. Kakor hitro bodo odplule te ladje, se bo začelo z dobavo živil.

Vojna odškodnina Franciji.

LDU. Pariz, 16. (DunKU.) Finančna oseba se je izrazila napram zastopniku lista »Echo de Paris«, da znaša vojna odškodnina, katero dolguje Nemčija Franciji 246 milijard. Ako se v izplačitev te svote z obrestmi vred računa dobo 50 let, tedaj znaša skupna svota 840 milijard.

Angleške zahteve.

LDU. Amsterdam, 15. (DunKU.) Kakor poroča Reuterjev urad iz Pariza, krožijo vesti, da soglašajo angleški mirovni delegatje v zahtevi, da mora Anglija imeti po vojni sorazmerno mornarico, kakor pred izbruhom vojne, da tako ščiti svoje po vsem svetu raztresene dele.

Zveza narodov — del mirovne pogodbe.

LDU. Newyork, 16. (DunKU.) Reuterjev urad poroča: Wilsonov tajnik je sprejel od predsednika brzojavko, da je višji vojni svet končno sklenil, da naj tvori zveza narodov del mirovne pogodbe.

Reorganizacija finančne uprave.

V zmislu sklepa ministrskega sveta z dne 26. februarja t. l. je poleg drugih (Zader, Trst) odpravljeno tudi finančno deželno ravnateljstvo v Ljubljani. Na njega mesto stopi ljubljansko »Poverjeništvo ministrstva financ«. Teritorijalno območje tega poverjeništva obsega Slovenijo in Istro, njega stvarni delokrog se pa približno krije z delokrogom dosedanjega finančnega deželnega ravnateljstva. Bistvena razlika je le ta, da sme poverjenik tudi v zadevah, ki presegajo njegov delokrog, ukreniti sam, kar treba, ako je uprep neodložljiv »zbog večje škode ali koristi državnega zaklada«; mora pa ukrep predložiti finančnemu ministru, da ga naknadno odobri.

V podrobnostih bo morala pač šele praksa marsikaj razbistriti in tudi popolniti. Za prvo orijentacijo publike pa zadostuje, da je v vseh finančno-upravnih zadevah pristojnost bivšega finančnega deželnega ravnateljstva prešla ali direktno na poverjeništvo ali, da bo to posredovalo na nadaljnem službenem potu.

Poverjeništvo je neposredno podrejeno finančnemu ministrstvu in edino temu odgovorno za svoje poslovanje. S tem je izvedena popolna centralizacija finančne uprave. Zlasti v personalnih zadevah uradništva bodo — kolikor ni pristojen poverjenik — odločevali odslej izključno finančno ministrstvo in višji činitelji. Disciplinarna oblast se bo izvrševala po sedanjih predpisih.

Ni pa dvomiti, da bo poverjeništvo v vseh zadevah splošnega pomena — posebno na gospodarskem polju — po možnosti postopalo v sporazumu z deželno vlado.

Ustroj in službeno razmerje finančnih oblasti prve inštance (finančnih okrajnih ravnateljstev in davčnih okrajnih oblastev) ter ostalih organov, ki so bili dosedaj posredno ali neposredno podrejeni finančnemu deželnemu ravnateljstvu, ostaneta zaenkrat nespremenjena. Z ministrstvom občujejo le preko poverjeništva.

Razno.

* **Pohlep po denarju.** Nek kmet je pripeljal v Zagreb vino in ga prodal za 125.000 K. Ko je to vsoto dobil, mu še ni bilo dosti. Ukradel je pri istem trgovcu še neko stvar, vredno 50 K. Ker se ga je pri kraji zasačilo, mu je trgovec sam predpisal 200 K kazni za list »Hrvat« ali pa ga ovadi. Da, pohlepnost po denarju se je v vojski silno razcvela, zato se tudi ni treba čuditi, da so bogataši in vojni dobičkrji, več ko imajo, tembolj tudi požrešni. In če so ti taki, ali se more potem revežem zameriti, če v sili napravijo kaj nepostavnega? Kdo povzroča največ nemorale? To pač ni težko povedati!

* **Ne premenirati, ampak delati!** Sodrug, ki se je vrnil iz Rusije, nam je pripovedoval o tem-le dogodku, ki jasno izpričuje, da lenuhi in postopači v boljševiški Rusiji ne morejo obstojati in da jih je Lenin iztrebil z železno roko: V Moskvi, ki se je po revolucijskih dneh pričela polagoma pomirjati, so se naenkrat pojavile na ulici nagizdane mladenke in žene bogatašev, ki so vsak dan promenirale po obljudenih ulicah in parkih. Sovjetu to seveda ni bilo po volji, da bi tako čvrste in mlade ženske tratile čas s promeniranjem ter pogovarjanjem, zato je izdal oklic: »Vsem«!, v katerem je stalo, da se morajo določenega dne vse mlade ženske, ki nimajo dela, javiti pri mestnem sovjetskem uradu in sicer naj prinese vsaka od teh s sabo eno izmed sledečih orodij: grablje, motiko, lopato ali rovnico. V slučaju, da bi se vse brezposelne ženske ne javile na določen dan, morajo one, katere se zaloti pri promenadi in se jim dokaže, da se ne bavijo z nikakšnim koristnim delom, prevzeti v popolno oskrbo enega ali dva vojna invalida. Ko je prišel napovedani dan, se je javilo veliko število teh »promenadnih kebrčkov« z grabljami, motikami itd., in vse te je poslal sovjet na polje, da tam delajo ter tako koristijo človeški družbi. Nobena pa ni bila toliko »korajžna«, da bi ostala doma, kajti škoda se jim je zdelo denarja za — vojne invalide. — To je boljševiški teror in če bi se ga poslužile vlade evropskih in drugih držav, bi to gotovo splošnosti le koristilo. Nekaterim bi se sicer pobesil nos, a na to se ne sme ozirati, če gre za blagor ljudstva. Kdor noče delati in ima dovolj denarja, naj pa prevzame v svojo oskrbo invalida ali vojno siroto.

* **Na Ogrskem** nameravajo z 12. aprilom t. l. ustaviti vse podpore za brezposelne, ker upajo v aprilu najti posel za 120.000 delavcev.

* **Ljudsko štetje v Brnu.** Zadnje ljudsko štetje v Brnu dne 6. januarja t. l. je ugotovilo, da je v Brnu 57.2% Čehov (vštevši vojaštvo), 37.8% Nemcev, 4.4% židov in 0.5% drugih narodnosti. Prvo štetje so morali popraviti in se je ugotovilo, da šteje mesto Brno z vojaštvom vred 131.863 prebivalcev. Od teh je 80.114 Čehov, 44.223 Nemcev, 5450 Židov in 820 drugih narodnosti, ali 61% Čehov, 34.4% Nemcev, 4% židov in ostanek druge narodnosti. Te številke pa niso točne, ker je mnogo javnih uslužbencev, ki so češke narodnosti, vpisanih za Nemce, tako posebno v občinski upravi.

* **Žrtve španske bolezni v Indiji.** Minister za Indijo je v angleškem parlamentu poročal, da je v Britski Indiji v letu 1918. umrlo vsled španske bolezni 5 milijonov ljudi.

* **Podmorski tunel med Angleško in Francijo.** V angleški spodnji zbornici je državni kancelar Bonnar Law izjavil, da se bo kmalu začel graditi podmorski tunel med Angleško in Francijo. Pri tem bo zaposlenih na tisoče demobiliziranih vojakov-delavcev. Načrti za novi tunel so že izdelani. Izdelal jih je angleški inžener Francis.

* **Razno.** Babica ruske revolucije, Katarina Bereškovskeja, ki je bila pri sovražnikih ruske revolucije že tolikokrat mrtva in od krutih boljševikov ubita, je dospela v New-York. — Grški carigrajski patriarh je dospel na poti v Pariz, v Rim. V Parizu bo predložil mirovni konferenci zahteve grškega prebivalstva carigrajskega. — V Pariz je dospela deputacija Kucovalahov iz Macedonije in od Pindusa, da brani na mirovni konferenci zahteve svojega naroda. Govore, da bodo zahtevali neodvisno državo. Če je to res, potem pa svet ne bo imel dovolj prostora za te »samostojne« države. — Dunajski komunisti nameravajo razbiti nemško-avstrijsko konstituanto. Zahtevajo socialistično republiko. — »Obzor« poroča iz Zagreba, da je srbska vlada zahtevala nazaj vse jugoslovanske umetnine, ki se nahajajo na Dunaju. — Argentinija pošlje Nemški Avstriji 30.000 ton masti. — Predsednik ogrske republike Karolyi je izjavil, da bodo smatrali vse na Ogrskem zaprte komuniste kot politične jetnike. — Posamezni igralci »Narodnega gledišča« v Budimpešti so pristopili h društvu javnih nastavljencev neke socialistične organizacije. (»Magyar Orszag«).

Aprovizacija.

Meso na rdeče izkaznice B bo delila mestna aprovizacija v torek, dne 18. t. m. v cerkvi sv. Jožfa. Določen je tale red: dopoldne od 7. do pol 8. štev. 1 do 200, od pol 8. do 8. štev. 201 do 400, od 8. do pol 9. štev. 401 do 600, od po 9. do 9. štev. 601 d o800, od 9. do pol 10. štev. 801 do 1000, od pol 10. do 10. štev. 1001 do 1200, od 10. do pol 11. štev. 1201 do 1400, od pol 11. do 11. štev. 1401 do 1600. popoldne od 3. do pol 4. štev. 1601 do 1800, od pol 4. do 4. štev. 1801 do 2000, od 4. do pol 5. štev. 2001 do 2000, od pol 5. do 5. štev. 2201 do 2400. od 5. do pol 6. štev. 2401 do konca.

Meso za gostilničarje in zavode bo oddajala mestna aprovizacija v torek, dne 18. t. m. od 1. do 3. popoldne v cerkvi sv. Jožefa.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petejan.
Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob prebridki, nenadni izgubi našega ljubljenega soproga in očeta

Julija Podobnika

izkazali sočutje in nas tolažili, se iz dna srca zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo vsem darovalcem vencev, dalje čč. dubovščini, sorodnikom, gg. železničarjem ter vsem prijateljem in znancem in mnogobrojnemu občinstvu za številno zadnje spremstvo. Iskrena hvala vsem.

Ivana Podobnik, soproga.
Elsa, Mici, Štefi, hčere. Joško, sin.

! Posestvo !

Proda se hiša, 5 minut od postaje, tik ceste. V hiši je električna luč, trafika, dovoljeno je točiti vino, pivo; poleg hiše je svinjski hlev, velika njiva, sadonosnik in vrt. Cena 32.000 K. Ponudbe na Val. Jančič, Sp. Poljčane, Štajersko.

Gospodinje, ne zamudite prilike!

ter si naročite za poskušnjo eden, dva ali več kosov dobrega pralnega mila 20%, ali 30% v kosih po 100 ali 200 gr.

20% pralno milo komad —·40 K
30% „ „ „ 1·20 „
38—40% „ „ „ 2·— „ in K 2·50

Istotam najfineje 66% milo za britje komad po K 2·—.

Poštni zavitek 5 kg 30% pralnega mila franko povzetje K 32·70.

Razpošilja: tvr. Janko Pintar, Sp. Šiška, Ljubljana.

SADJEVEC, VINO in KISLO VODO
razpošilja
A. OSET, p. GUŠTANJ.

JADRANSKA BANKA

PODRUŽNICA LJUBLJANA.

Delniška glavnica . . . . K 30,000.000.
Rezerve . . . . . K 10,000.000.

CENTRALA: TRST.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metkovič, Opatija, Spljet, Sibenik, Zader. Ekspozitura Kranj.

SPREJEMA: *Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun* proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.
KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vredn. papirje, itd.
ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.
IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.
DAJE PREDUJME: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.
DAJE KREDITE: Pod najugodnejšimi pogoji.
PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: JADRANSKA. Telefon št. 257.